

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ÖĞRENCİLERİNİN ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK
DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Cumhur CENGİZ

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Bilimleri Anasanat Dalı

Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER

2018

Her Hakkı Saklıdır

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANASANAT DALI**

Cumhur CENGİZ

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN
ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERSİNE İLİŞKİN
TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ YÖNETİCİSİ
Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER**

ERZURUM – 2018

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
TEZ BEYAN FORMU

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum "MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ" adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin basılı ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimim 1 ay süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

19.02.2018

Cumhur CENGİZ

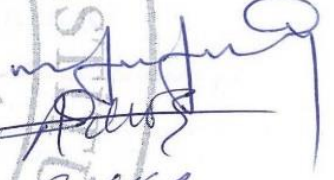
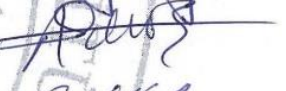

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER danışmanlığında, **Cumhur CENGİZ** tarafından hazırlanan bu çalışma 19/01/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. **Müzik Bilimleri** Anasanat Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU İmza :
Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Abdullah Semih BİREL İmza :
Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER İmza :

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. .././20..

Doç. Dr. Ahmet Selim Doğan
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	VI
ABSTRACT	VIII
ŞEKİLLER DİZİNİ	X
TABLolar DİZİNİ	XI
ÖNSÖZ.....	XIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM
PROBLEM DURUMU

1.1. MÜZİK.....	2
1.2. MÜZİK EĞİTİMİ.....	3
1.3. MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK.....	3
1.3.1. Türkiye’de Çokseslilik ve Armoni Eğitimi	5
1.4. EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERS İÇERİKLERİ	7
1.4.1. Armoni- Kontrpuan-Eşlik I	7
1.4.2. Armoni- Kontrpuan-Eşlik II	8
1.4.3. Armoni- Kontrpuan-Eşlik III.....	8
1.4.4. Armoni- Kontrpuan-Eşlik IV	9
1.5. TUTUM.....	10
1.5.1. Tutumun Öğeleri	10
1.5.1.1. Bilişsel Öğe	10
1.5.1.2. Duygusal Öğe	11
1.5.1.3. Davranışsal Öğe.....	11
1.5.2. Tutumların Özellikleri	11
1.5.3. Tutumların Ölçülmesi.....	12
1.5.4. Tutum Ölçekleri	13
1.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	14
1.7. PROBLEM CÜMLESİ.....	18

1.7.1. Alt Problemler	18
1.8. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	18
1.9. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	19
1.10. VARSAYIMLAR / SAYILTILAR	19
1.11. SINIRLILIKLAR.....	20
1.12. TANIMLAR	20

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	22
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	22
2.2.1. Çalışma Grubu.....	23
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	26
2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR	35
3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
3.3. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
3.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR.....	37
3.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR.....	37
3.6. ALTINCI ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR	38

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR	39
4.1.1. Öğrencilerin Tutumlarına İlişkin Sonuçlar.....	39
4.1.2. Öğrenci Tutumlarının Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar.....	39
4.1.3. Öğrenci Tutumlarının Yaş Aralıklarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar	39

4.1.4. Öğrenci Tutumlarının Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumuna Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar.....	40
4.1.5. Öğrenci Tutumlarının Eğitim Almakta Oldukları Üniversitelere Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar.....	40
4.1.6. Öğrenci Tutumlarının Bireysel Çalgılarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar	40
4.1.7. Öğrenci Tutumlarının Dinledikleri Müzik Türüne Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar	40
4.2. ÖNERİLER	41
KAYNAKÇA	42
EKLER.....	45
EK 1. YÖNERGE-KİŞİSEL BİLGİ FORMU ARMONİ DERSLERİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ	45
EK 2. ÖLÇEK UYGULAMASI İÇİN ÜNİVERSİTELERE AİT RESMİ İZİN YAZILARI	47
ÖZGEÇMİŞ.....	52

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ****Cumhur CENGİZ****Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER****2018, 52 Sayfa****Jüri: Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER****Yrd. Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU****Yrd. Doç. Dr. Abdullah Semih BİREL**

Günümüzde Armoni eğitimi müzik eğitiminin olduğu her yerde verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda ise armoni dersi kompozitörlük bölümleri haricinde genel olarak temel armoni olarak verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki armoni eğitimi incelendiğinde, amaca göre değişmekle birlikte başlangıç olarak genelde aynı sistematüğın kullanıldığı görölmektedir. Fakat özellikle armoni eğitimini veren kişinin hangi ekölü benimsediğı, eğitimin yönünü ve şeklini belirlemektedir.

Bu araştırma, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi”ne ilişkin tutumlarını belirlemek ve bu tutumların cinsiyet, yaş, mezun olunan orta öğretim kurumu, bireysel çalgı ve dinlenen müzik türü değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğı konusuna odaklanmaktadır. Araştırma sürecinde ilk olarak konuya yönelik kaynak taraması yapılmış ve araştırmanın kavramsal bölümü oluşturulmuştur.

Araştırma betimsel araştırmalardan tarama modeli ile yürütölen bir araştırmadır. Araştırmada çalışma grubunu, rastgele ve yansız olarak seçilmiş 6 üniversitenin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliğı Anabilim Dalı’nda 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ve Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersini almış lisans 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden 261 öğrenci oluşturulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anket formunun birinci bölümü, öğrencilerin kişisel bilgilerini içeren 5 sorudan; ikinci bölümünde ise, araştırmacı tarafından geliştirilen 10’u olumlu 11’i olumsuz toplam 21 maddeden oluşan Armoni Dersine ilişkin Tutum Ölçeğı’nden oluşmaktadır. Ölçek tek boyutlu olup, güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa) 0,958 olarak bulunmuştur.

Araştırmanın veri analizi bölümünde, Kolmogorow-Smirnov testi ile verilerin normal dağılıma uyup uymadığı incelenmiştir. Veriler normal dağılıma uymadığı için iki grubun karşılaştırılmasında parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi uygulanmıştır. İki'den fazla grubun karşılaştırılmasında, öncelikle homojenliğin bulunup bulunmadığına ilişkin Levene testi yapılmıştır. Homojenlik bulunmadığı için grupların arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanabilmesi için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Araştırmanın bulguları sonucunda öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutum puanlarının yüksek oranda olumlu olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının eğitim görülen üniversitelere göre farklılık gösterdiği; cinsiyet, yaş, mezun olunan orta öğretim kurumu, bireysel çalgı ve dinlenen müzik türü değişkenlerine göre ise farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Armoni, Kontrpuan, Eşlik, Tutum.

ABSTRACT

MASTER THESIS

**AN ANALYSIS ON THE STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS THE HARMONY –
COUNTERPOINT - ACCOMPANIMENT COURSES IN THE DEPARTMENT OF
MUSIC EDUCATION FROM VARIOUS VARIABLES**

Cumhur CENGİZ

Advisor: Assist. Prof. Dr. Emrah LEHİMLER

2018, 52 Pages

Jury: Assist. Prof. Dr. Emrah LEHİMLER

Assist. Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Assist. Prof. Dr. Abdullah Semih BİREL

Today, harmony education is provided in everywhere where music education is. In institutions providing professional music education, the harmony course is given as basic harmony in general, apart from composer's departments. When the harmony education in the institutions providing professional music education is examined, it is understood that the same system is generally used as the beginning as well as it can be changed according to the purpose. However, in particular, the school the teacher of harmony education adopts determines the direction and the shape of education.

The aim of this study is to determine attitudes of the students in the department of music education towards the harmony -counterpoint - accompaniment courses and proving whether their attitudes differ depending on factors such as gender, age, the middle school graduated, the type of the individual instrument, and the music genres, or not. In the process, firstly the source for the subject was searched and the conceptual part of the study was constituted.

Survey method was used in this descriptive study and it consisted of 261 3rd and 4th grade graduate students attending the departments of fine arts, music education programs of 6 randomly and objectively chosen faculties of education in Turkey in 2016-2017 education term. All participants received harmony-counterpoint-accompaniment courses.

In the study, a two-part survey form was used as data collection tool. First part included 5 questions about the personal information of the students, and the second part consisted an Attitude Scale for the Harmony Course generated by the author which included total of 21 questions-10 positive and 11 negative. The scale was unidimensional and Cronbach's Alfa was found as 0.958.

Kolmogorov-Smirnov test was used to determine whether the sample data is normally distributed. Since the data is not normally distributed, non-parametric Mann-Whitney U test had been used and Levene's test was used to assess the homogeneity of variances in comparing more than two groups. Due to no homogeneity, Kruskal-Wallis test was used in order to find if there was a significant difference.

As a result, attitude points of the students towards the harmony-counterpoint - accompaniment courses were found highly positive. Their attitudes were found to be varied depending on the attended universities factors while not varied by gender, age, the middle school graduated, the type of the individual instrument the music genres, or not.

Key Words: Music Education, Counterpoint, Accompaniment, Attitude.

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Scree Sınama Grafiği.....	31
--------------------------------------	----

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1.1. Üçüncü Yarıyıl Armoni-Kontrpuan-Eşlik I Dersi İçerikleri	7
Tablo 1.2. Dördüncü Yarıyıl Armoni-Kontrpuan-Eşlik I Dersi İçerikleri	8
Tablo 1.3. Beşinci Yarıyıl Armoni III Dersi içerikleri.....	9
Tablo 1.4. Altıncı Yarıyıl Armoni IV Dersi içerikleri.....	9
Tablo 2.1 Örneklemi Oluşturan Üniversitelerin Listesi	23
Tablo 2.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Üniversitelere Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	23
Tablo 2.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	24
Tablo 2.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Aralıklarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	24
Tablo 2.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Mezun Olduğu Ortaöğretim Kurumuna Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	24
Tablo 2.6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bireysel Çalgılarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	25
Tablo 2.7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Dinlemeyi En Çok Tercih Ettikleri Müzik Türüne Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	25
Tablo 2.8. Uzman Grubu Özellikleri.....	26
Tablo 2.9. Beşli Likert Puanlama Tablosu	26
Tablo 2.10. Madde Analizi.....	27
Tablo 2.11. Cronbach Alfa Analizi	28
Tablo 2.12. Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett Testi	28
Tablo 2.13. Faktör Analizi	29
Tablo 2.14. Faktör Ortak Varyansı.....	30
Tablo 3.1. Puanlama Düzeyleri	33
Tablo 3.2. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine İlişkin Tutumları	33
Tablo 3.3. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine İlişkin Tutumlarının Maddelere Göre Dağılımı.....	34
Tablo 3.4. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U-Testi Verileri	35

Tablo 3.5. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının yaş aralıklarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri.....	36
Tablo 3.6. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının mezun oldukları ortaöğretim kurumuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U-Testi Verileri	36
Tablo 3.7. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının eğitim almakta oldukları üniversitelere göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri	37
Tablo 3.8. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının bireysel çalgılarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri	38
Tablo 3.9. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının dinledikleri müzik türüne göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri	38

ÖNSÖZ

“Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli bu çalışma, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı eğitim programında yer alan Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik öğrenci tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemektedir. Çalışma sürecinde bilgi ve tecrübesini benden esirgemeyip her zaman yanımda olan çok değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER’e, tez savunmamda bulunan ve fikirlerinden ve görüşlerinden faydalandığım değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU ve Yrd. Doç. Dr. Abdullah Semih BİREL’e, araştırmanın ölçek hazırlama ve istatistik aşamalarında yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK ve Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN’e ve araştırmanın her aşamasında yanımda olan, Arş. Gör. Ferhat ÇELİKOĞLU ve Oğuzcan KALİVER’e, manevi desteklerinden dolayı aileme ve sevgili eşim Selin CENGİZ’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Erzurum 2018**Cumhur CENGİZ**

GİRİŞ

“Müzik, hem bir eğitim aracı olması, hem de bir eğitim alanı olması açısından da çok önemli bir unsurdur. Müzikli Eğitim, Müzikle Eğitim, Müzik Yoluyla Eğitim kavram ve uygulamaları, eğitim alanında önem kazanarak müziğin etkili ve verimli bir eğitim aracı olmasını sağlamaktadır. Müzik İçin Eğitim, Müzikte Eğitim kavram ve uygulamaları ise, müziğin önemli bir eğitim alanı olmasını sağlamaktadır” (Uçan,1994:13).

Müzik eğitimi, genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç gruba ayrılır. Ülkemizde mesleki müzik eğitimi, Güzel Sanatlar Lisesi, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Eğitim Fakülteleri, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri ve Konservatuvarlarda verilmektedir.

“Müzik eğitimi bir müzik öğretmeni yetiştirme alanı olarak şu üç ana sanat dalına ayrılmaktadır. Bunlar; çalgı eğitimi, ses eğitimi ve müzik kuramları eğitimidir. Müzik kuramları eğitimi, müzik eğitiminin önemli ve vazgeçilmez bir boyutudur. Müzik kuramları eğitimi temelde müzik biçimlerinin kavratılması, armoni ve kontrpuanın anlaşılıp uygulanması, müziksel duyarlılığın ve beğenininkikey ve yatay çok seslendirme doğrultusunda geliştirmesini kapsar” (Uçan’dan akt. Sağer ve Çakır, 2013).

Armoni ve kontrpuan eğitimi müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda önemli müzik eğitimi aşamalarından birini oluşturmaktadır. Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi müzik öğretmeni adayının evrensel armoni kuralları çerçevesinde basit ezgi, şarkı, türkü ve okul şarkılarına basit çoksesli düzenlemelerle eşlikler yapabilmesini amaçlamaktadır.

Bu araştırmada, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim dalları programında bulunan “Armoni-Kontrpuan-Eşlik” dersine ilişkin öğrenci tutumları saptanmıştır. Çalışmada, öğrenci tutumlarını ölçmek amacıyla öğrencilere söz konusu derse ilişkin geliştirilmiş tutum ölçeği uygulanarak, yaş, cinsiyet, mezun olunan lise türü, eğitim almakta olduğu üniversite, bireysel çalgı ve dinlenen müzik türü değişkenleri ile tutumları arasındaki farklılıklar ölçülmeye çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

Bu bölümde, araştırmanın kavramsal çerçevesini oluşturan müzik, eğitim, müzik eğitimi, müzikte çokseslilik, Türkiye’ de çokseslilik ve armoni eğitimi kavramları ile ilgili makale, tez ve kitap gibi literatür kaynakları taranarak bu kavramlarla ilgili bilgiler verilmiştir. Ayrıca problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar ve sınırlıklar da bu bölümde açıklanmıştır.

1.1. MÜZİK

Müzik, insan doğasında yer alan tüm duyguların ezgisel ve ritimsel dışı vurumudur. Bilinen tarihten beri müzik, insanoğlunun hayatının bir parçası olmuştur. Doğada var olan sesleri taklitler ile başlayan müzik, insan kendini geliştirdikçe gelişmiş ve zamanla daha öznel bir yapıya kavuşarak kendi başına bir bilim dalı haline gelmiştir.

“Tarih öncesi çağlardan beri insanoğlu, işittiği sesleri, çözümleyip değerlendirmeye çalışmış, yüzyıllar içinde sesleri düzenlemekte ustalaşarak onlardan bir ifade biçimi yaratmıştır” (Say, 2006: 17).

Yüzyıllar boyu müziği araştıran düşünürler, icracılar ve bilim adamları tanımlanması zor olan bu alanı farklı yaklaşımlarla tanımlamaya çalışmışlardır. “Müziği; görünmezliğin esini (Herder), sonsuzluğun anlatımı (Schelling) gök ve toprak arasında bir uyum (Konfüçyüs) şeklinde tinsel açıdan tanımlayanlar olduğu gibi, Tanrısal (ilahi) bir sanat (Beethoven) veya insanlığın ahlakını arındıran kutsal bir bilim (Dede Efendi) şeklinde dinsel açıdan da tanımlanmıştır. Dil yönünden yaklaşanlar müziği, Tanrının dilidir (Eflatun), insan ruhunun dilidir (Weber), insan ruhunun anlayabileceği biricik dildir (Bennet) şeklinde tanımlamışlardır. Müziğe içerik yönünden yaklaşanlar ise müziği, bir sıra (dizi) hoş duyguları seslerle anlatma sanatı (Kant), seslerin mimarisi (De Stael), öğeleri seslerden oluşan bir sanat (Hüschen), tınlayarak devinen, hareket eden bir biçim (Hanslick) olarak tanımlamışlardır (Uçan, 2005: 13-14). Türk dil kurumu ise müziği, birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı olarak tanımlamıştır (Büyük Türkçe Sözlük).

“Her tanımında, o tanımın yapıldığı çağın (dönemin) ya da o tanımı yapan kişinin niteliğine, düşünce yapısına, bilim-sanat ve müzik anlayışına bağlı olarak, müzik kavramının şu veya bu ögesine ya da yönüne bağlı olarak, müzik kavramının şu veya bu ögesine ya da yönüne ağırlık verilmiştir. Bu nedenle de, ortaya konulan (yapılan) tanımların hemen hemen hiçbirinde müzik, bütünüyle tam ve doyurucu olarak tanımlanamamıştır” (Uçan, 2005a: 13).

1.2. MÜZİK EĞİTİMİ

“İnsan formasyonunu geliştirmek amacıyla genel eğitim içinde müzik eğitiminin de önemi bulunduğu, tarihte ilkin M.Ö. 8’inci yüzyılda Çin uygarlığında öne sürülmüş ve uygulamasına geçilmiştir. Antik Yunan uygarlığında ise “müzik eğitimi”, Platon’un Politeia adlı eserinde savunulmuştur. Ortaçağ Avrupa’sında bu alan, kilise şarkılarının öğretimiyle sınırlı kalmış, Rönesans döneminden başlayarak müzik, okul eğitiminde yer almıştır. Oysa modern anlamıyla müzik eğitimi, özellikle 18’inci yüzyılın ikinci yarısında Jean-Jacques Rousseau, Johann Gottfried Herder ve Goethe gibi düşünür ve sanatçıların çabalarıyla uygulama alanına geçilmiştir. 19’uncu yüzyılda amatör müzik eğitimine önem verilmiş, bu eğilimi koro dernekleri geliştirmiştir. 20’inci yüzyılın ilk çeyreğinde serpilen “Gençlik Müzik Hareketi”, amatör müzikçilere tanınan olanakları pekiştirmiştir” (Say, 2005a: 536- 537).

“Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir” (Uçan, 2005b: 14).

1.3. MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK

“Çokseslilik; her biri belirgin bir ezgi değeri taşıyan, fakat birbirinden farklı iki ya da daha çok sesin bir arada oluşudur” (Sözer, 2005: 197).

“Müzikte çok sesliliğe geçişin kökeni 10 y.y.’la dayanmaktadır. Hoger’in 10. y.y. başında yazdığı müzik el kitabı *Musica Enchiriadis* ilk çok ses örneklerini, saf şarkının beşinci, dördüncü ve sekizinci aralıklarla, koşut çizgiler durumunda düzenlenişini yani *Organum*’u kapsıyordu. Organum’un getirdiği birden fazla ses anlayışını geliştirmek ve çoğalan seslere özgürlük amacıyla yapılan deneyler önce Discant’ı doğurdu. Artık sesler Gregor melodisine koşut olarak değil, ters yönde de ilerleyebiliyordu” (Mimaroglu, 1999: 21-22).

“Orta çağda kullanılan Organum’lar kontrpuanın başlangıcı olarak görülmektedir. Kontrpuan kelimesi, Latince’de “noktaya karşı nokta” demek olan “punctus contra punctum” tabirinden gelmektedir. Kontrpuan, Batı’da tek sesli müzikten çok sesli müziğe geçişin belirtisi olarak 9. y.y.’da ortaya çıkmış fakat 12. y.y.’da kullanılmaya başlanmıştır” (Öztuna, 2000: 202-203). Notalara karşı notalar veya ezgiye karşı ezgi anlamına gelen kontrpuan, yatay ezgisel çizgileri (hatları) öngörür (Dupre, 2004: 1). “Kontrpuanda partiler yatay, melodik partilerin bir arada tınlaması ise bir dikey armonik boyuta sahiptir. Dikey boyut ağır bastığında, partilerin ritmik anlamda eş olduğu homofoni meydana gelir. Eğer müzik daha çok yatay bir hat örgüsüne sahipse, ritmik ve melodik olarak bağımsız partilere sahip polifoni oluşur” (Michels ve Vogel, 2015: 93).

“Kontrpuandaki yatay çok seslilik örgüsüne karşıt olarak, aynı anda tınlayan seslerin dikey ilişkisine dayanan armonik çok seslendirme, bütün Barok çağ boyunca kontrpuanla yan yana kullanılmış olmasına karşın, yöntemin teknik yanı ile ilgili yazılı açıklamalar ilk kez 1722 yılında Jean-Philippe Rameau tarafından yapılmıştır. Konunun teknik yanını ifade eden “armoni bilgisi” terimi de ilk kez 1760 yılında G.A. Sorge’nin “Armonik Özet ya da Armoni Bilgisi” başlıklı kitabında kullanılmıştır” (Cangal, 2012: 13).

“Armoni terimi, Yunanca uyum, ahenk ya da seslerin kaynaşması anlamına gelen “harmonia” sözcüğünden kaynaklanmıştır. Armoni, seslerin uyum kurallarını ve yaratıcı ilkeleri geliştiren hem bir ilim hem de bir sanattır” (Say, 2005a: 99). “Müzik eserlerinin gelişiminde armoninin önemli bir yeri vardır. O, melodiye çeşitli renk ve duygular verme özelliğine sahiptir. Bu özellik, bir melodik dokunun farklı alt yapılarla seslendirilmesinde daha çok kendini göstermektedir” (Elhankızı, 2012: 9).

“Bugün geleneksel armoni olarak nitelenen ve özellikle klasik çağ(1750-1820) ile romantik çağda (1810-1900) egemen olan çokseslendirme yönteminin ilk örnekler barok çağın başlangıcı sayılan 1600 yılına kadar uzanmaktadır” (Cangal, 2012: 13).

“15. ve 16. yüzyıllarda "modal" olarak kullanılan armoni, 16. yüzyılın sonlarından 20. yüzyıla kadar farklılaşarak süregelmiş, ancak "tonal" karakterini korumuştur. Oldukça uzun olan bu süreçte, Barok, Klasik ve Romantik dönem bestecileri, kendi karakteristik stillerini ortaya koyarak tonal armoni çerçevesinde yapıtlarını oluşturmuşlardır” (Çelebioğlu, 2013: 5).

1.3.1. Türkiye’de Çokseslilik ve Armoni Eğitimi

Türkiye’de çok seslilik çalışmalarını iyi anlamak için Osmanlı İmparatorluğu dönemine bakmak gerekir. Osmanlıda ilk batı müziği temasları 1500’lü yıllarda başlamıştır. Özellikle batılı kral ve soyluların Osmanlı Devleti ile diplomatik ilişkilerini güçlendirmek amacıyla gönderdikleri hediyelerin bazılarının müzik içerikli olması bu teması sağlamıştır. Bu temaslar çok sık olmamakla birlikte batı müziğinin bilinmesini sağlamış fakat 19. yüzyıla kadar Osmanlı Devleti içinde kabul edilebilir bir noktaya gelmemiştir. Osmanlı hanedanının batı müziğine olan yoğun ilgisi 19. yüzyılda başlamıştır. Sultan III. Selim ile başlayan bu ilginin güçlenmesini sağlayansa II. Mahmud’un batı müziğini kurumsallaştırma girişimleridir. Muzıka-i Hümayun’un ve askeri bandoların kurulmasıyla vücut bulan bu kurumsallaşmanın hemen ardından, batı müziği Osmanlı sarayında önemli bir yer tutmuştur (Alimdar, 2016).

Müzik alanında, II Mahmud dönemiyle başlayan batılılaşma hareketinin Cumhuriyet dönemiyle birlikte daha da önemini arttırdığı görülmektedir. Özellikle Cumhuriyet dönemiyle birlikte önemli batı müziği kurumları oluşturulmuştur. Batıdan gelen önemli besteci ve eğitimciler bu kurumlarda yöneticilik ve eğitimcilik yapmış ve batı müziği alanında sanatçı ve besteciler yetiştirmişlerdir.

Türkiye’de çokseslilik konusu; uygulama, düşünce ve kuram açısından dört basamakta ele alınarak değerlendirilebilir: “İlk basamak, herhangi bir düşünce ve kuram üretilmeksizin Türk ezgilerinin armonizasyonunun yapıldığı dönemi kapsar. Bu dönemde çok seslilikle ilgili düşünce geliştirildiği söylenemez (1828- 1907 arası uygulamalar). İkinci basamak, Türk Müziğinde çokseslilik sorunu üzerine ilk

tartışmanın yazılı olarak gündeme geldiği ve geleneksel müzik-Batı armonisi uyumuna dayalı çok seslilik önerisiyle düşünce geliştirme dönemini kapsar (1907 ve sonrası). Üçüncü basamak, Türkiye'nin “Muasır Medeniyetler Seviyesi”ni yakalama hedefiyle bağlantılı olarak müzikte yapılan daha bilinçli çalışmalar sonucu yaratılan çağdaş Türk müziği türüne dayalı çok sesli Türk müziği dönemini kapsar (1923 ve sonrası). Dördüncü basamak, Türk müziğine özel armoni yaratma çabaları ve kişisel çok seslendirme yöntemi önermeler dönemini kapsar (1944 ve sonrası)” (Sağlam, 2001: 1)

Türkiye’de armoni eğitiminin, askeri bandonun kurulmasıyla başladığını söylemek mümkündür. Özellikle yabancı besteci ve eğitimcilerin farklı armoni ekollerini (Alman, Rus, Fransız vb.) bilmesi ve uygulaması bu ekollerin tanınmasını ve armoni eğitimi içerisinde yer almasını sağlamıştır. Cumhuriyet dönemi ve sonrası müzik politikalarının önemli noktası olan müzik alanında Türkçeleştirme çalışmaları, armoni eğitiminde kullanılan terimlere farklı isimlendirilmeler getirmiştir.

Alman ekolü ile Fransız ekolü, özünde aynı anlama gelen bilgileri, farklı terimler kullanarak anlatmaya çalışmıştır. Armani konusunda eğitim alan müzik öğrencileri bu terminolojik farklılıklardan dolayı özünde aynı olan bilgileri sanki değişik olgular imiş gibi algılama yanılmasına düşmüşlerdir. Bir örnek vermek gerekir ise, armoni eğitimini Fransız ekolü çizgisinde alan tecrübeli öğretmenler Do Majör tonunun birinci sesi üzerine kurulan majör akor için “I. Derece” akoru terimini kullanırken; Alman ekolü çizgisinde armoni öğrenmiş olan öğretmenler bu akor için “tonik” terimini kullanmıştır. Ulusal müzik terimleri oluşturma konusunda emek veren bestecilerimizden biri olan Ahmet Adnan Saygun ise aynı akora Türkçe terim olarak “eksen” terimini önermiştir (Acim ve Sağer, 2014: 3).

Günümüzde Armoni eğitimi müzik eğitiminin olduğu her yerde verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda ise armoni dersi kompozitörlük bölümleri haricinde genel olarak temel armoni olarak verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki armoni eğitimi incelendiğinde, amaca göre değişmekle birlikte başlangıç olarak genelde aynı sistematüğün kullanıldığı görülmektedir. Fakat özellikle armoni eğitimini veren kişinin hangi ekolü benimsediği, eğitimin yönünü ve şeklini belirlemektedir.

1.4. EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERS İÇERİKLERİ

Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği bölümlerindeki Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi içerikleri dönem dönem aşağıda sıralanmıştır. Türkiye'deki Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümlerinde uygulanan eğitim programı Türkiye'nin her yerinde aynı şekliyle kullanıldığı için program içerikleri Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümü'nden alınmıştır.

1.4.1. Armoni- Kontrpuan-Eşlik I

Dersin amacı; dizi ve ton kavramı, akorların temel ve çevrimleri, piyanoda eşlik modellerini uygulayabilme olarak tanımlanmıştır.

Dersin Tanımı; Temel durumda, Dört sesli majör – minör akor bağlantıları (plegal, otantik ve tam kadanslar) Akorları çevrim durumları ile kullanma. Geciktirme, işleyici ve geçici sesler. Bas ya da soprano partisini uygun çok seslendirme olarak yapılmıştır.

Tablo 1.1. Üçüncü Yarıyıl Armoni-Kontrpuan-Eşlik I Dersi İçerikleri

Temel durumda, Dört sesli majör – minör akor bağlantıları (plegal, otantik ve tam kadanslar)
Temel durumda, Dört sesli majör – minör akor bağlantıları (plegal, otantik ve tam kadanslar)
Akorları çevrim durumları ile kullanma
Akorları çevrim durumları ile kullanma
Geciktirme, işleyici ve geçici sesler
Bas ya da soprano partisini uygun çok seslendirme
Bas ya da soprano partisini uygun çok seslendirme
VİZE
Bas ya da soprano partisini uygun çok seslendirme
Dersin amaçlarına uygun kadans çalabilme
Dersin amaçlarına uygun kadans çalabilme
Verilen çok sesli yapıyı çözümleme
Verilen çok sesli yapıyı çözümleme
FİNAL

1.4.2. Armoni- Kontrpuan-Eşlik II

Dersin Amacı; Geniş durumda armonileme ve akor çevrimleri, geçici, işleyici, geciktirici ve öncü sesleri uygulayabilme.

Dersin Tanımı; Akorları çevrim durumları ile kullanma. Geciktirme, işleyici ve geçici sesler. Bas ya da soprano partisini uygun çok seslendirme.

Tablo 1.2. Dördüncü Yarıyıl Armoni-Kontrpuan-Eşlik I Dersi İçerikleri

1-	Temel ve çevrimleri ile dominant yedili ve dokuzlu
2-	Yan dereceler, kırık kadans ve marş armoni
3-	İki sesli tonal, modal ve makamsal kontrpuan
4-	Okul şarkılarını piyanoda eşikleme
5-	Alterasyon ve yakın tonlara modülasyon
6-	Verilen bas ve soprano partilerini çok seslendirme
7-	Verilen bas ve soprano partilerini çok seslendirme
8-	VİZE
9-	İki sesli ezgi yazma ve okul şarkılarını piyano ile eşikleme
10-	İki sesli ezgi yazma ve okul şarkılarını piyano ile eşikleme
11-	İki sesli ezgi yazma ve okul şarkılarını piyano ile eşikleme
12-	Verilen çok sesli yapıyı çözümleme
13-	Verilen çok sesli yapıyı çözümleme
14-	FİNAL

1.4.3. Armoni- Kontrpuan-Eşlik III

Dersin Amacı; Kazandığı armonik bilgi ve becerileri müzik öğretmenliği formasyonuna uygun kullanabilme.

Dersin Tanımı; Kazandığı armonik bilgi ve becerileri müzik öğretmenliği formasyonuna uygun kullanabilme.

Tablo 1.3. Beşinci Yarıyıl Armoni III Dersi içerikleri

1-	Dominant dokuzlu akoru
2-	Uzak tonlara modülasyon ve modülasyonlu ezgileri çok seslendirme ve analiz
3-	Uzak tonlara modülasyon ve modülasyonlu ezgileri çok seslendirme ve analiz
4-	Uzak tonlara modülasyon ve modülasyonlu ezgileri çok seslendirme ve analiz
5-	Okul şarkısı yazma – eşikleme
6-	Okul şarkısı yazma – eşikleme
7-	Okul şarkısı yazma – eşikleme
8-	VİZE
9-	Üç ve dört sesli kanon
10-	Üç ve dört sesli kanon
11-	Verilen tonal ya da makamsal bir ezgiyi çok seslendirme ya da çok sesli bir yapıtı çözümleme
12-	Verilen tonal ya da makamsal bir ezgiyi çok seslendirme ya da çok sesli bir yapıtı çözümleme
13-	Verilen tonal ya da makamsal bir ezgiyi çok seslendirme ya da çok sesli bir yapıtı çözümleme
14-	FİNAL

1.4.4. Armoni- Kontrpuan-Eşlik IV

Dersin Amacı; Kazandığı armonik bilgi ve becerileri müzik öğretmenliği formasyonuna uygun kullanabilme.

Dersin Tanımı; İşleme-geçit ve geciktirici sesler. Çevrim akorları, (6, 6/4 akorları) aliterasyon, piyano ve diğer çalgılarda okul şarkılarını eşikleme, bu amaçla yazılmış eserlerin armonik analizine ve kontrpuana giriş (bire karşı bir, iki).

Tablo 1.4. Altıncı Yarıyıl Armoni IV Dersi içerikleri

1-	Verilen tonal ya da makamsal bir ezgiyi çok seslendirme ya da çok sesli bir yapıtı çözümleme
2-	Verilen tonal ya da makamsal bir ezgiyi çok seslendirme ya da çok sesli bir yapıtı çözümleme
3-	Uzak tonlara modülasyon ve modülasyonlu ezgileri çok seslendirme ve analiz
4-	Uzak tonlara modülasyon ve modülasyonlu ezgileri çok seslendirme ve analiz
5-	I.VİZE
6-	Verilen tonal yada makamsal bir ezgiyi çok seslendirme ya da çok sesli bir yapıtı çözümleme
7-	Okul şarkısı yazma – eşikleme
8-	II.VİZE
9-	Okul şarkısı yazma – eşikleme
10-	Okul şarkısı yazma – eşikleme
11-	Verilen soprano ya da bas partisini armonize etme
12-	Verilen soprano ya da bas partisini armonize etme
13-	Verilen soprano ya da bas partisini armonize etmeVerilen soprano ya da bas partisini armonize etme
14-	FİNAL

1.5. TUTUM

Tutum kavramı günümüzde, etkileşimde bulunduğumuz her ortamda sıkça telaffuz edilmektedir. Başta eğitimde, akademik çevrelerde, medyada, sanatta, siyasette, kısacası hayatın her alanında karşılaşılan bir kavram haline gelmiştir.

“Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine (motivation) dayanarak zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir” (İnceoğlu, 2011: 22-23).

“Tutumlar, bizim objelere, fikirlere ve gruplara karşı kabul ya da ret meyillerimizi, onlara karşı lehinde ve aleyhinde hislerimizi gösterir” (Gay ve Airasian, akt. Aslan, 2000: 36).

“Bireyin kişilik yapısını oluşturan duygusal bilişsel, davranışsal deneyimsel öğeler arasındaki örgütlenmenin düzeyi ve biçimi tutum ve kanaat yönlendirme çalışmalarında asla göz ardı edilmemesi gereken bir noktadır” (İnceoğlu, 2011: 25).

“Tutumun, bireyin bir nesne, kişi ya da durumla ilişki kurma anında davranışa geçme öncesinde aldığı tavır, ortaya koyduğu duruş, başka bir deyişle eyleme hazırlanma ya da hazır durma halidir” (İnceoğlu, 2011: 25).

“Tutumlar yalnızca bir davranış eğilimi ya da sadece bir duygu değil, biliş-duygu davranış eğilimi bütünleşmesidir” (Kağıtçıbaşı, 1999’dan Akt. Tavşancıl, 2014: 72).

1.5.1. Tutumun Öğeleri

“Tutum üç öğeden oluşmaktadır. Bunlar; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğelerdir. Tutumun bu üç öğesi arasında genellikle iç tutarlılık olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayıma göre bireyin bir konu ile ilgili bildikleri o konuya olumlu bakmasını gerektiriyorsa, birey o konuya ilişkin olumludur. Bunu sözleri ya da davranışları ile gösterir” (İnceoğlu, 2011: 29).

1.5.1.1. Bilişsel Öğe

“Tutumu oluşturan üç öğeden biri bilişsel öğedir. Tutumların bilişsel öğeleri, tutum objeleri (uyarıcıları) ile ilgili gerçeklere dayanan bilgi ve inançlardan

oluşmaktadır. Bunlar çevredeki tutum objeleri (konuları) hakkında bireylerin edindikleri bilgileri temsil etmektedir” (Baysal’dan Akt. Tavşancıl, 2014: 73).

1.5.1.2. Duygusal Öge

“Çevre ile ilgili bilgi, duyum ve deneyimlerin sınıflandırılmasının yanısıra, bu sınıflandırmaların olumlu, olumsuz olaylarla, arzulanan ya da arzulananmayan amaçlarla ilişkilendirilmesi söz konusudur. Böyle bir ilişkinin varlığı tutumun duygusal ögesini temsil eder. Ancak duygusal öge diğer iki ögeden bağımsız olarak varlık kazanmaz. Bireyin deneyimleri, bilgi birikimi, yani zihinsel öge duygusal ögenin gelişmesinde önemli bir etkidir. Bireyin herhangi bir tutum konusuna olumlu ya da olumsuz duygular içinde olması önceki deneyimleriyle ilişkili bir durumdur” (İnceoğlu, 2011: 31).

“Duygusal öge aynı zamanda bireyin değerler sistemi ile de yakından ilişkilidir. Birey, bir nesne, durum ya da kişi ile ilişkiye geçerken sahip olduğu ya da içinde yer aldığı değer sistemi onun ilişki biçiminin oluşmasına önemli ölçüde etki eder” (İnceoğlu, 2011: 31).

1.5.1.3. Davranışsal Öge

“Davranışsal öge, bireyin belli bir uyarıcı grubundaki tutum konusuna karşı davranış eğilimini yansıtır. Bu davranış eğilimleri sözler ya da diğer hareketlerden gözlemlenebilir. Bunlar bireyin alışkanlıkları, normları ve söz konusu tutum nesnesi ile doğrudan ilişkili olmayan tutumların da etkisi altındadır. Bu nedenle davranışsal ögeden söz ederken öncelikle iki tür davranışı yani duygusal ve normatif davranışı birbirinden ayırmak gerekir. Duygusal davranış, tutum konusunun hoşça giden ve gitmeyen bir durumla ilişkilendirilmesi sonucu ortaya çıkar. Normatif davranış ise, doğru davranışın ne olduğu konusundaki inançlara dayalı davranıştır. Başka bir deyişle kuralsal ya da normatif davranışa dayalı olarak geliştirilen veya oluşturulan tutumların kaynağında daha çok akla ve mantığa dayalı öngörüler ve yargılar yer alır” (İnceoğlu, 2011: 36-37).

1.5.2. Tutumların Özellikleri

Tutumun çeşitli özellikleri vardır. Bunları sıralamak gerekirse;

- Tutumlar, genellikle hedef objeye karşı yönelen ve yön ise tercih edilebilir veya edilemez tarzda olan, genellikle orta derecede yoğunluğa sahip hislerdir (Tekindal, 2015: 6).
- Tutumlar doğuştan gelmez. Tutumlar, belli nesne, kişi, grup ya da olaylarla ilişkili olarak oluşturulur ya da öğrenilir (Sherif ve Sherif, 1996'dan Akt. Şen, 2011: 45).
- Tutumlar; bilişsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç öğeden oluşur (Gable, 1986'dan Akt. Tekindal, 2015: 5).
- Tutumlar doğrudan doğruya gözlenemez, ancak bir bireyin yaptıklarından çikarsana bilinir (Morgan, 2000'den Akt. Şen, 2011: 45).
- Tutumların durağan olma özelliği vardır. İnsanlar belli bir yönde sahip oldukları tutumları kolay kolay değiştirmek istemezler (Sakallı, 2001'den Akt. Şen, 2011: 46).
- Tutumlar, birey ve obje arasındaki ilişkide bir düzenlilik olmasını sağlarlar. Öğrenme süreci içinde derece derece biçimlendiğinden, insanın çevresini anlamasına da yardımcı olurlar (Tavşancıl, 2014: 71).
- İnsan- obje ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar. Birey bir objeye ilişkin bir tutum oluşturduktan sonra, ona yansız bakamaz (Tavşancıl, 2014: 72).
- Tutumlar olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir (Tavşancıl, 2014: 72).

1.5.3. Tutumların Ölçülmesi

“Tutumların fiziksel bir boyutu olmadığı için diğer bir deyişle soyut kavramlar oldukları için ölçülenmesi oldukça güçtür. Daha önce açıklandığı gibi, tutumlar gizli ya da varsayılan değişkenlerdir. Bundan dolayı tutumlar doğrudan ölçülemezler. Bireylere herhangi bir tutum objesi ya da konusu ile ilgili tutumları sorulduğunda, çoğunlukla tam bir cevap vermezler, yüzeysel ya da yanlış ifadelerde bulunurlar. Bu nedenle bireylerin tutumlarını öğrenmek için onların düşünceleri, duyguları ve tepki eğilimleri ile ilgili bilgi edinilmeye çalışılır” (Thurstone, 1967'den Akt. Tavşancıl, 2014: 101).

“Tutum ölçümlerinin en basiti belirli bir olay veya sonuca karşı olan kişilerin sayılması ve tanımlanan yaklaşıma göre oranlanmasıdır. Böyle bir yaklaşım kişinin duygularının analizi olmayacaktır. Önemli olan bir grup içerisinde ne kadar insanın tutumunun olumlu ya da olumsuz olduğunun belirlenmesi değil, analizi yapılacak konu için kimin tutumunun olumlu veya olumsuz olduğunun saptanmasıdır” (Erdoğan, 1999’dan Akt. Tavşancıl, 2014: 102).

1.5.4. Tutum Ölçekleri

“Tutum ölçülürken araştırma konusu olan tutum objesi ile ilgili, cümle, sıfat ya da madde/ifadeler dizisi olan bir liste hazırlanır. Bireylerin bu cümle, sıfat ya da ifadeler dizisine gerçek duyguları doğrultusunda tepkide bulunmaları istenir. Bu cümle, sıfat ya da ifadeler listesine ölçek denilmektedir. Yani tutum ölçekleri bireyin iç dünyasını ortaya çıkarmak üzere oluşturulmuş bir dizi cümle/ifadeve bireyin cevap vermesi için hazırlanmış anketlerdir. Tutum ölçümünde sonuç, bir bireyin duygularının yoğunluğunun tutum objesinin lehinde mi, aleyhinde mi olduğunu yansıtmalıdır. Ancak bu, bireyin kendisinin verdiği raporlara dayanarak yapılan ölçümlerde olduğu gibi, tutum ölçeklerinde de bireyin bildikleriyle ve kendisi hakkında neleri anlatmaya istekli olduğu ile sınırlıdır. Bir grubun tümünün tutum düzeyini araştırdığımızda, bireylerin tek tek tutumları hakkında bilgi sahibi olmaya gerek yoktur. Cevapları ortak tutmak mümkündür. Bu uygulama tutumların daha gerçekçi bir şekilde ortaya çıkmaları olasılığını artırır” (Tavşancıl, 2014: 106-107)

“Tutum ölçeklerinin kullanılma amaçları aşağıda verildiği şekilde özetlenebilir” (Özgüven, 1998’den Akt. Tavşancıl, 2014: 107).

1. Tutum ölçekleri bireylerin belirli tutum ve değerlerinin belirlenmesinde kullanılır.
2. Bireylerin gözlenen tutum ve değer yargılarını etkileyen aile ve genel çevre faktörlerinin incelenmesi amacıyla kullanılır.
3. Kişilik ölçekleri ile birlikte davranışı etkileyen önemli bir faktör olarak bireyin uyum problemlerinin teşhisinde kullanılır.

Buradan hareketle başlıca tutum ölçekleri şunlardır;

- a. Thurstone Ölçekleri (Eşit Görünen Aralıklar Tekniği).
- b. Guttman Ölçekleri (Birikimli Ölçekleme Tekniği)
- c. Osgood Ölçeği (Duygusal Anlam Ölçeği)
- d. Likert Ölçeği

Bu araştırmada kullanılacak olan tutum ölçeği 5’li likert tipinde tasarlanmıştır. “Rensis Likert tarafından geliştirilen Likert (1932) tipi tutum ölçeği, Thurstone ölçekleme tekniğine yöneltilen eleştirileri bir ölçüde karşılayan bir başka tekniktir. Deneklerin ön plana alındığı ölçekleme yaklaşımının tipik bir örneği olan Likert ölçeğinde, tutumları ölçülecek bireylerin tepkide bulunacakları çeşitli ifadeler yer almaktadır” (Tavşancıl, 2014: 138).

1.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Türkiye’de tutum ile ilgili bugüne kadar yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezleri ve özetleri kronolojik olarak şöyle sıralanmıştır;

Sadettin Volkan Kopar tarafından Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’ne bağlı olarak 2016 yılında hazırlanan **Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Müzik Derslerindeki Türk Müziği Konularına İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi** isimli doktora çalışmasında, araştırmacı tarafından geliştirilen müzik derslerindeki Türk müziği konularına ilişkin tutum ölçeğiyle toplanmıştır. İki bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümünde öğrencilerin kişisel bilgilerinden oluşan 12 madde, ikinci bölümünde ise müzik derslerindeki Türk müziği konularına ilişkin tutum ölçeğine yönelik 20 madde bulunmaktadır. Ölçeği oluşturan 20 maddenin 9’u olumsuz, 11’i olumlu maddeden oluşmaktadır. Araştırmada, geliştirilen tutum ölçeğinin güvenirlik-geçerlik çalışması için yapılan ön uygulamada, 2 adet devlet Anadolu lisesi ve 2 adet özel Anadolu lisesi 10. ve 11. sınıf öğrencilerinden, 2014-2015 yılında öğrenim gören 210 öğrenciye ulaşılmıştır. Daha sonra nihai uygulama için 9 okulda öğrenim gören 10. ve 11. sınıf öğrencilerinden 709 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda, öğrencilerin müzik derslerindeki Türk müziği konularına ilişkin tutumlarının genel olarak olumsuz olduğu saptanmıştır. Devlet Anadolu Lisesi öğrencilerin tutumlarının özel Anadolu Lisesi öğrencilerinin tutumlarından daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

Yavuz Şen tarafından Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2011 yılında hazırlanan **Müzik Öğretmenliği Öğrencilerinin “Geleneksel Türk Müziği Dersleri” ne İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi** isimli doktora çalışmasında, veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anket formunun birinci bölümü, öğrencilerin kişisel bilgilerini içeren 9 sorudan; ikinci bölümünde ise, araştırmacı tarafından geliştirilen 24 maddeden oluşan “Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine ilişkin tutum ölçeği” nden oluşmaktadır. Ölçek, 9 maddesi olumsuz ve 15 maddesi olumlu olmak üzere toplam 24 maddeden meydana gelmiştir. Ölçek tek boyutlu olup, tek faktörün açıkladığı varyans % 40, güvenirlik katsayısı (Cronbach Alfa) 0,93 olarak bulunmuştur. Araştırmanın bulguları sonucunda GTHM ve GTSM derslerine ilişkin öğrencilerin tutum puanlarının yüksek oranda olumlu olduğu ve bu iki derse ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Serdar Özdoğan tarafından Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2014 yılında hazırlanan **Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Öğretim Elemanlarının Bilgisayar Destekli Müzik Öğretimine Yönelik Tutumları** isimli yüksek lisans çalışmasında, araştırmacı tarafından geliştirilen “Bilgisayar destekli müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği” ile toplanmıştır. Nicel verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde SPSS 17.0 paket programından yararlanılmıştır. Nicel veriler Faktör Analizi, Cronbach Alfa Güvenirlik Formülü, KMO (Kaiser, Mayer Olkin) ve BTS (Barlett's Testi) ve T-Testi ile çözümlenmiştir. İstatistik sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda, öğretim elemanlarının bilgisayar destekli müzik öğretimine yönelik tutumlarında pozitif yönde bir değişim gözlenmiştir.

Devrim Öztürk tarafından Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2014 yılında hazırlanan **Viyolonsel Öğretiminde Öz Değerlendirme Uygulamalarının Performansa ve Tutuma Etkisi** isimli yüksek lisans çalışmasında, Umuzdaş (2012) tarafından geliştirilen “Viyolonsel Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” ve araştırmacı tarafından geliştirilen “Viyolonsel Dersine Yönelik Dereceli Puanlama Anahtarı (rubrik)” kullanılmıştır. Öğrencilerin performanslarını ölçmek amacıyla geliştirilen bu puanlama anahtarının geçerliği için uzman görüşleri alınmıştır. Sınıf içi korelasyon katsayısı (0,952) olarak hesaplanan puanlama anahtarı

güvenilir bulunmuştur. Öğrenciler uygulama öncesi ve sonrasında tutum ölçeğini doldürmüştür. Öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrasındaki performansları beş uzman tarafından rubrik ile değerlendirilmiştir. Öğrenciler aynı performansları, uygulama öncesi ve sonrasında, kendilerini video kameradan izleyerek rubrik ile puanlamışlardır. Ayrıca, uygulama sonrasında öğrencilerin öz değerlendirme uygulamaları ile ilgili görüşleri de alınmıştır. Uygulamanın sonucunda, bir yarıyıl (13 hafta) boyunca öz değerlendirme yapan öğrencilerin performans ve tutumlarının geliştiği görülmüştür. Ayrıca öğrenciler de kendi performanslarında gelişme olduğunu görmüş, uygulamayı olumlu, zevkli ve geliştirici bulmuştur.

Ayşe Öznur Görücü tarafından Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2014 yılında hazırlanan **Koro Eğitimi ve Nefes Egzersizleri Tutum Ölçeği Geliştirilmesi ve Öğrencilerin Tutumlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi** isimli yüksek lisans çalışmasında, müzik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin(aday müzik öğretmenlerinin) koro eğitimi ve nefes egzersizlerine ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenlere bağlı olarak incelemek üzere yapılmıştır. Bu amaçla güzel sanatlar eğitimi bölümünde müzik eğitimi anabilim dallarında okuyan lisans öğrencilerin görüşleri anket yoluyla alınmış, bulgular istatistiksel işlemlerle tablolar haline getirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin koro eğitimi ve nefes egzersizlerine ilişkin tutumlarının demografik özelliklerine göre incelenmesiyle tutum düzeylerinin anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve bu farklılıkların cinsiyete-yaşa sınıfa-branşa ve mezun olduğu liselere göre farklılaştığı görülmüştür.

Hilmi Duruoğlu tarafından Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2014 yılında hazırlanan **Müzik Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi Dersine İlişkin Tutumları İle Akademik Ve Çalgı Başarı Algı Düzeylerinin İncelenmesi** isimli yüksek lisans çalışmasında, araştırmacı tarafından oluşturulan, öğrencilerin demografik özelliklerinin yer aldığı "Kişisel Bilgi Formu" ve Emir tarafından 2001 yılında sosyal bilgiler dersi için geliştirilen tutum ölçeğin G. Otacıoğlu (2010) tarafından "Okul deneyimi II" dersine uyarlanması ile hazırlanan 28 maddelik "Okul Deneyimi II Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde dağılım, t-testi, tek yönlü varyans analizi (One-WayAnova) ve Pearson Korelasyon Katsayısı değerleri alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre Okul

Deneyimi dersine yönelik tutum düzeyleri ile kendini algılama düzeyleri arasında pozitif anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, Okul Deneyimi dersine yönelik tutum düzeyleri ile “çalgı, üniversite, çalgı dersini yeterli bulma, okul deneyimi ders saati yeterliliği, yeterli bilgi donanım varlığı ve öğretmenlik yapma isteği” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunurken, Okul Deneyimi dersine yönelik tutum düzeyleri ile demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Hüseyin Tan tarafından Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2016 yılında hazırlanan **Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi** isimli yüksek lisans çalışmasında veriler, Güdek (2007) tarafından geliştirilen Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğiyle toplanmıştır. İki bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümünde kişisel bilgilere, ikinci bölümde ise müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla “Sevgi-Adanmışlık” ve “Değer” alt boyutlarına ilişkin toplam 19 tutum ifadesine yer verilmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda GSL’ de öğrenim gören öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik; Genel tutum puanlarının kararsızım olduğu, genel tutumlarının “Sevgi-Adanmışlık” alt boyutunda katılmam, “Değer” alt boyutunda ise katılırim olduğu görülmüştür.

Didem Döğer tarafından İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 2016 yılında hazırlanan **Keman Eğitiminde Mikro Öğretim Yöntemine Dayalı Uygulamaların Öğrenci Performansına ve Tutumuna Etkisi** isimli doktora çalışmasında, Keman Dersi Performans Değerlendirme Formu’ ve Ergen ve Şeker (2009) tarafından geliştirilmiş ‘Keman Dersine Yönelik Tutum Ölçeği’ kullanılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler, kura yoluyla deney ve kontrol gruplarına ayrılmışlardır. Araştırmacı tarafından on hafta boyunca ve haftada iki ders saati süresince, deney grubuna (n=8) mikro öğretim yöntemine dayalı keman eğitimi, kontrol grubuna (n=8) ise klasik yönteme dayalı keman eğitimi uygulanmıştır. Keman eğitiminde mikro öğretim yöntemine dayalı uygulamaların gerçekleştirildiği deney grubu öğrencileri ile klasik yönteme dayalı uygulamaların gerçekleştirildiği kontrol grubu öğrencilerinin, son test tempo ve deşifre beceri puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ancak, duruş ve tutuş, sağ el/ sol el tekniği, müzikalite ve toplam

beceri puanları yönünden, deney grubunun lehine anlamlı farklılık olduğu, Keman eğitiminde mikro öğretim yöntemine dayalı uygulamaların gerçekleştirildiği deney grubu öğrencileri ile klasik yöntemine dayalı uygulamaların gerçekleştirildiği kontrol grubu öğrencilerinin, keman dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

1.7. PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın amaçları doğrultusunda bu araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir: “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine İlişkin Tutumları nasıldır?”

1.7.1. Alt Problemler

Ana problem cümlesi doğrultusunda belirlenen alt problemler şu şekildedir:

1. Öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi” ne ilişkin tutumları, cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi” ne ilişkin tutumları, yaş aralıklarına göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi” ne ilişkin tutumları, mezun oldukları ortaöğretim kurumuna göre farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi” ne ilişkin tutumları, eğitim almakta oldukları üniversitelere göre farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi” ne ilişkin tutumları, bireysel çalgılarına göre farklılık göstermekte midir?
6. Öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi” ne ilişkin tutumları, en çok dinledikleri müzik türüne göre farklılık göstermekte midir?

1.8. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim görmekte olan ve Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi’ni almış öğrencilerin bu derse ilişkin tutumlarının cinsiyet, yaş, mezun olunan orta öğretim

kurumu, bireysel çalgı ve dinlenen müzik türü değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin sınanmasıdır.

1.9. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma;

- Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi'ne yönelik geliştirilen ilk tutum ölçeği çalışması olması,
- Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi'ne yönelik öğrenci tutumlarının incelenmesi açısından ilk çalışma olması,
- Eğitim fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim dallarında eğitim gören lisans 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi'ne yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelendiği kapsamlı bir çalışma olması,
- Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi ile ilgili yapılacak araştırmalara katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

1.10. VARSAYIMLAR / SAYILTILAR

Araştırmada şu varsayımlara dayanılmıştır:

1. Araştırma için seçilen yöntemin nitelik, süre ve maliyet açısından araştırmanın konusuna, problemin çözümüne uygun yöntem olduğu,
2. Geliştirilen veri toplama aracının araştırmanın amacına yönelik olduğu,
3. Kullanılan veri toplama aracının amaca yönelik olduğu,
4. Ölçeği yanıtlayan öğrencilerin çalışma evrenini yeteri kadar temsil ettiği,
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin tutum ölçeğini içtenlikle ve doğru olarak cevaplandıkları,
6. Tutum ölçeğinde yer alan ifadelere verilen cevapların ve uzman görüşlerinin gerçek durumu yansıttığı varsayılmaktadır.

1.11. SINIRLILIKLAR

1.

- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.,
- Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.,
- Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.,
- Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.,
- Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.,
- Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde öğrenim görmekte olan Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi'ni almış lisans 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile,

2. Tutum ölçeğinden elde edilen veriler ile,

3. Ulaşılabilen Türkçe-yabancı kaynaklar ve elektronik iletişim araçlarından elde edilecek veriler ile,

4. Araştırmacının maddi olanakları ile sınırlıdır.

1.12. TANIMLAR

Armoni: Seslerin ses uyumu içerisindeki bağlantısına ve bu bağlantılardan ortaya çıkan akor dizileri (Elhankızı, 2012: 1).

Eşlik: Bir eserde esas sesi destekleyen parti ya da partiler (Say, 2005b: 186).

Tonal: Bir merkez ses çevresinde kurulu melodik ve armonik uygunlukta yazılan, belirli tonaliteye bağlı sistemdeki müzik (Aktüze, 2010: 637).

Kontrpuan: Noktaya karşı nokta, notaya karşı nota ya da daha geniş anlamıyla ezgiye karşı ezgi (Dupre, 2004: 3).

Tutum: Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir konu (obje) ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (Baysal, 1981: 2).

Tutum Ölçeği: Bireylerin belirli tutum ve değerlerinin belirlenmesinde kullanılan araçtır (Tavşancıl, 2014: 107).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu (evren ve örnekleme), veri toplama araçları, elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılacak istatistiksel yöntemler ve teknikler belirtilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır. “Betimsel araştırmalar, konuyla ilgili mevcut durumu saptamayı, olayı tasvir ederek problemi anlamayı amaçlayan ve ne, nasıl, kim sorularını yanıtlamaya çalışan çalışmalardır” (Arıkan, 2017:27). Araştırmanın modeli tarama modelidir.

“Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Karasar, 2006:79).

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evreni, Türkiye’deki Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında 2016-2017 eğitim öğretim döneminde öğrenim görmekte olan; Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersini almış lisans 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklemini rastgele ve yansız olarak seçilmiş 6 üniversitenin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan lisans 3. Ve 4. sınıf öğrencilerinden; Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersi’ni almış olan 261 öğrenci oluşturmaktadır. Örnekleme oluşturan üniversiteler Tablo 2.1’de gösterilmiştir.

Tablo 2.1. Örnekleme Oluşturan Üniversitelerin Listesi

1	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.
2	Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.
3	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.
4	Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.
5	Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.
6	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.

2.2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın örnekleminde yer alan çalışma grubuna ait demografik özellikler aşağıda verilmiştir.

Araştırma, Türkiye’de eğitim-öğretim veren 6 üniversitede 261 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri üniversitelere göre dağılımı Tablo 2.2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Üniversitelere Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Üniversite Adı	<i>f</i>	%
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	30	11.5
Atatürk Üniversitesi	50	19.2
Gazi Üniversitesi	42	16.1
Marmara Üniversitesi	65	24.9
Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	44	16.9
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	30	11.5
Toplam	261	100

Tablo 2.2 incelendiğinde araştırmaya en yüksek katılımın % 24.9’luk oran ile Marmara Üniversitesinden, en az katılımın ise %11.5’lik oran ile Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ve Yüzüncü Yıl Üniversitesinden olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine yönelik dağılımı Tablo 2.3.'de verilmiştir.

Tablo 2.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kadın	156	59.8
Erkek	105	40.2
Toplam	261	100

Tablo 2.3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun kadın olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıklarına göre dağılımı Tablo 2.4'de verilmiştir.

Tablo 2.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Aralıklarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Yaş Aralığı	<i>f</i>	%
18-22	158	60.5
23-27	87	33.3
28-32	12	4.6
33-37	1	0.4
38 ve üzeri	3	1.1
Toplam	261	100

Tablo 2.4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun 18-22 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin mezun olduğu lise türüne göre dağılımı Tablo 2.5'de verilmiştir.

Tablo 2.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Mezun Olduğu Ortaöğretim Kurumuna Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Mezun Olunan Lise Türü	<i>f</i>	%
AGSL	182	69,7
Diğer Lise	79	30,3
Toplam	261	100

Tablo 2.5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun AGSL mezunu olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgılarına göre dağılımı Tablo 2.6'da verilmiştir.

Tablo 2.6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bireysel Çalgılarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Bireysel Çalgı	f	%
Piyano	15	5,7
Gitar	26	10,0
Bağlama	33	12,6
Flüt	32	12,3
Şan	34	13,0
Keman	48	18,4
Viyola	22	8,4
Viyolonsel	19	7,3
Diğer	32	12,3
Toplam	261	100

Tablo 2.6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgılarının en çok keman olduğu, en az ise piyano olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin dinlemeyi en çok tercih ettikleri müzik türüne göre dağılımı Tablo 2.7'de verilmiştir.

Tablo 2.7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Dinlemeyi En Çok Tercih Ettikleri Müzik Türüne Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Dinlemeyi Tercih Ettiği Müzik Türü	f	%
Arabesk	8	3,1
THM	71	27,2
Klasik	59	22,6
TSM	23	8,8
Pop	53	20,3
Diğer	47	18,0
Toplam	261	100

Tablo 2.7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin en çok tercih ettikleri müzik türü Türk halk müziğidir. En az dinledikleri müzik türü ise arabesk müziktir.

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Armoni Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Armoni Dersine İlişkin Tutum Ölçeği geliştirme sürecinin ilk aşamasında ilgili literatür taranarak tutum kuramları irdelenmiştir. Ardından müzik eğitiminde geliştirilmiş olan tutum ölçeklerinin bazıları temel alınarak inceleme yapılmıştır. Yapılan kuramsal incelemenin ardından bilişsel ve duyuşsal düzeylerde 19 olumlu 18 olumsuz olmak üzere toplam 37 maddelik taslak ölçeğin ilk hali oluşturulmuştur.

Ölçeğin kapsam geçerliliği için maddeler uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen geri bildirimler göz önüne alınarak ölçek maddelerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve tekrar uzman görüşüne sunulmuştur. Son hali verilen ölçek 10 olumlu, 11 olumsuz toplamda 21 sorudan oluşturulmuştur. Uzman grubu özellikleri Tablo 2.8’de verilmiştir.

Tablo 2.8. Uzman Grubu Özellikleri

Üniversite	Unvan	Alan
Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim Bilimleri
Gazi Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim Bilimleri
Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Türk Dili

Tutum ölçeğinde 10’u olumlu, 11’i olumsuz olmak üzere 21 madde yer almaktadır. Maddelerde 5’li likert türü derecelendirme seçenekleri bulunmaktadır. Bu derecelendirmeler; “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde ölçeklendirilmiştir. Ölçek değerleri 5’li likert şeklinde aşağıda Tablo 2.9’da sayısal değerler biçiminde kodlanmıştır.

Tablo 2.9. Beşli Likert Puanlama Tablosu

Seçenek	Olumlu İfade Puanı	Olumsuz İfade Puanı
Kesinlikle Katılıyorum	5	1
Katılıyorum	4	2
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	2	4
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5

21 maddelik “Armoni Dersi Tutum Ölçeği Taslağı” geçerlik ve güvenilirlik analizleri için Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünde öğrenim görmekte olan ve Armoni dersini almış 72 kişiye uygulanmıştır. Uygulama öncesinde öğrencilere formun nasıl doldurulacağına dair bilgi verilmiştir. Deneme uygulaması sonrasında hatalı olan formlar geçersiz sayılmış 67 form geçerlik güvenilirlik analizlerine tabi tutulmuştur.

Tablo 2.10. Madde Analizi

	Madde Silindiğinde Ölçek Ortalaması	Madde Silindiğinde Ölçek Varyansı	Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyonu	Çoklu Korelasyonun Karekökü	Madde Silindiğinde Cronbach Alfa
S 1	72,08	360,978	0,702	0,771	0,957
S 2	72	360,563	0,762	0,787	0,956
S 3	72,29	362,835	0,773	0,845	0,956
S 4	72,42	361,747	0,768	0,768	0,956
S 5	71,45	381,813	0,379	0,538	0,960
S 6	71,83	365,362	0,668	0,654	0,957
S 7	71,43	377,999	0,469	0,564	0,959
S 8	72	352,500	0,840	0,862	0,955
S 9	72,58	362,122	0,767	0,834	0,956
S 10	71,58	371,840	0,714	0,703	0,957
S 11	72,43	361,812	0,747	0,840	0,956
S 12	72,52	363,003	0,670	0,736	0,957
S 13	71,85	366,382	0,700	0,669	0,957
S 14	72,11	360,785	0,787	0,812	0,955
S 15	71,37	370,612	0,685	0,757	0,957
S 16	71,86	363,590	0,715	0,732	0,956
S 17	72,20	359,756	0,814	0,811	0,955
S 18	71,77	369,712	0,701	0,717	0,957
S 19	71,43	370,874	0,665	0,721	0,957
S 20	71,86	364,059	0,766	0,734	0,956
S 21	72,02	359,359	0,786	0,821	0,955

Tablo 2.10’da verilen madde-toplam korelasyonları incelendiğinde güvenilirliği önemli derecede azaltan bir maddeye rastlanmamıştır. Madde ölçeklerine dayalı olarak

yapılan madde analiz değerlerine göre ölçülebilecek özellik ile ölçülmeye çalışılan özelliklerin aynı olduğu, dolayısıyla da maddelerin ölçülebilecek nitelikte oldukları söylenilebilir.

Tablo 2.11’de tutum ölçeğinin güvenilirliği için testin maddelerinin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayılarına bakılmıştır.

Tablo 2.11. Cronbach Alfa Analizi

	Madde Sayısı	Cronbach Alfa
Armoni Dersine İlişkin Tutum Ölçeği	21	0,958

Tablo 2.11’de görüldüğü gibi ölçeğin bütününe ilişkin güvenilirlik katsayısı (cronbach alfa) 0.958 olarak elde edilmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı kabul edilebilir düzey olan $r=0,70$ değerinin üzerinde olmasına dayanarak ölçeğin iç tutarlığa sahip olduğu ve yüksek derecede güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Ölçeğin yapı geçerliğinin sağlanması için faktör analizi yapılmıştır. Tutum ölçeğinde yer alan maddelerin faktör analizleri yapılarak ölçeğin kalan-çıkarılan maddeleri ve boyutları belirlenmiştir. Faktör analizinde çok sayıdaki maddelerin daha az sayıdaki maddeyle ifade edilmesi ana amaçtır. Aynı faktörü ölçen maddeler bir araya gelerek gruplar oluşturur. Gruplar içindeki maddelerin özelliğine göre bir faktör adı alır ve bu faktörler ölçeğin kuramsal yapısını oluşturur. Ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığının test edilmesi için Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett testi yapılmıştır.

Tablo 2.12. Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett Testi

	Kaiser-Meyer-Olkin	Bartlett Küresellik Testi		
	Örnekleme Ölçümü	Ki-kare	sd	p
Armoni Dersine İlişkin Tutum Ölçeği	0,879	1133,326	210	,00

Tablo 2.12’den elde edilen veriler doğrultusunda ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu söylenebilir ($p<0.05$).

Tablo 2.13. Faktör Analizi

Maddeler	Başlangıç Özdeğerleri Toplamı	Kareli Yüklerin Toplamı Varyans Yüzdesi	Kareli Yüklerin Döndürülmüş Toplamı Yığılmalı Yüzde
1	11,681	55,624	55,624
2	1,937	9,224	64,847
3	1,027	4,888	69,736
4	,874	4,163	73,899
5	,713	3,394	77,293
6	,639	3,041	80,334
7	,600	2,856	83,190
8	,507	2,415	85,605
9	,460	2,193	87,798
10	,420	2,002	89,799
11	,362	1,724	91,523
12	,282	1,340	92,863
13	,268	1,278	94,141
14	,248	1,181	95,323
15	,235	1,121	96,443
16	,210	,998	97,442
17	,185	,880	98,322
18	,120	,572	98,894
19	,092	,440	99,334
20	,086	,411	99,746
21	,053	,254	100,000

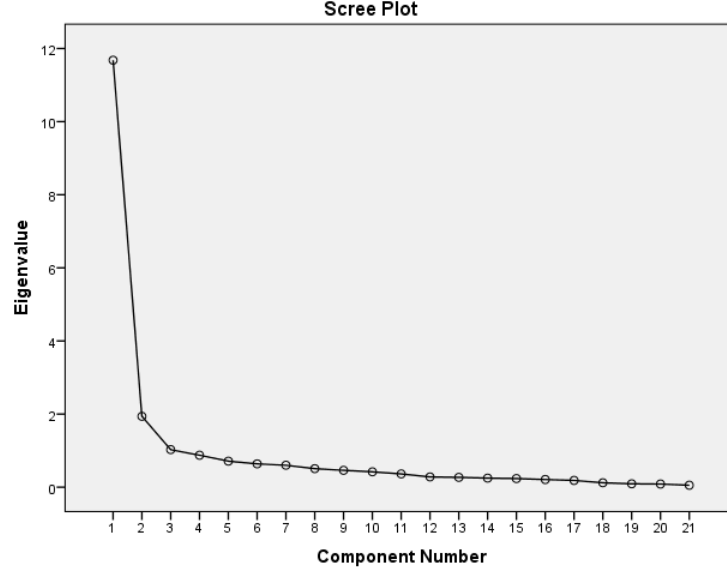
Tablo 2.13 incelendiğinde, analize alınan 21 maddenin öz değeri 1'den büyük olan 3 faktör altında toplandığı görülmektedir. Ölçeğe ilişkin açıklanan varyans % 69,736'dır.

Tablo 2.14. Faktör Ortak Varyansı

Maddeler	Başlangıç	Çıkarım
1	1,000	,751
2	1,000	,762
3	1,000	,781
4	1,000	,700
5	1,000	,804
6	1,000	,553
7	1,000	,668
8	1,000	,745
9	1,000	,747
10	1,000	,620
11	1,000	,668
12	1,000	,647
13	1,000	,691
14	1,000	,712
15	1,000	,734
16	1,000	,613
17	1,000	,725
18	1,000	,584
19	1,000	,793
20	1,000	,632
21	1,000	,715

Tablo 2.14.'ye göre ise maddelerle ilgili olarak tanımlanan faktörlerin ortak varyanslarının 0,553 ile 0,804 arasında değiştiği gözlenmektedir. Buna göre, analizde önemli faktör olarak ortaya çıkan faktörlerin birlikte, maddelerdeki toplam varyansın ve ölçüğe ilişkin varyansın çoğunluğunu açıkladıkları görülmektedir.

Ölçeğin faktör sayısını belirlemek amacıyla kullanılan "scree" sınama grafiği aşağıda verilmiştir.

Şekil 2.1. Scree Sınama Grafiği

Grafik incelendiğinde birinci faktörden sonra yüksek ivmeli bir düşüş gözlenmektedir. Bu durum, ölçeğin genel olarak bir faktöre sahip olabileceğini göstermektedir. İlk faktörden sonraki faktörler ise genelde yatay bir görünüm sergilemektedir. Yani ilk faktörden sonraki faktörlerin varyansa olan katkıları birbirine yakındır. Buradan hareketle ölçek tek faktörlü olarak da düşünülebilir. Burada, ölçekte yer alan maddelerin döndürme öncesindeki birinci faktör yük değerlerinin yüksek bulunması; birinci faktörün açıkladığı varyansın dikkate değer olması; birinci faktöre ait özdeğerin ikinci faktörün özdeğerinin 3 katından fazla olması ölçeğin tek boyutlu olduğunun kanıtı olarak değerlendirilebilir (Büyüköztürk, 2014: 134). Bu doğrultuda ölçek tek faktörlü olarak değerlendirilmiştir.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Bu çalışmada, örneklemden alınan 261 öğrenciye ilişkin veriler SPSS 20.0 paket programına girilmiştir. Demografik bilgilerin betimsel analizi için *yüzde (%)* ve *frekans (f)* analizi yapılmıştır.

Kolmogorow-Smirnov testi ile verilerin normal dağılıma uyup uymadığı incelenmiştir. Veriler normal dağılıma uymadığı için iki grubun karşılaştırılmasında parametrik olmayan testlerden *Mann Whitney U testi* uygulanmıştır.

İkiden fazla grubun karşılaştırılmasında, öncelikle homojenliğin bulunup bulunmadığına ilişkin *Levene testi* yapılmıştır. Homojenlik bulunmadığı için grupların arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanabilmesi için *Kruskal Wallis testi* uygulanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen veriler analiz edilerek çözümlenmiş ve bulgulara ait yorumlar sunulmuştur. Bulgular sunulurken ana problem ve alt problemler sırası izlenmiş, istatistiksel veriler tablolar halinde sunulmuştur. Tablolaştırılan veriler hem istatistiksel hem de mesleki açıdan yorumlanmıştır.

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutum ölçeğinin, değerlendirilmesinde kullanılacak olumlu/olumsuz ifadelerle göre belirlenen puanlama düzeyleri Tablo 3.1’de belirtilmiştir.

Tablo 3.1. Puanlama Düzeyleri

Olumlu İfadeler		Olumsuz İfadeler	
1,00-1,79	Kesinlikle Katılmıyorum	1,00-1,79	Kesinlikle Katılıyorum
1,80-2,59	Katılmıyorum	1,80-2,59	Katılıyorum
2,60-3,39	Kararsızım	2,60-3,39	Kararsızım
3,40-4,19	Katılıyorum	3,40-4,19	Katılmıyorum
4,20-5,00	Kesinlikle Katılıyorum	4,20-5,00	Kesinlikle Katılmıyorum

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları nasıldır?” Sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.2’de bununla ilgili analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 3.2. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine İlişkin Tutumları

	n	Ort.	ss
Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumlar	261	3,65	,72

Tablo 3.2’de görüldüğü gibi öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumlarının aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, öğrencilerin tutumları 3,65 oranında ve “Katılıyorum” düzeyinde olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3’de ölçeğin maddelerine göre öğrencilerin tutumları gösterilmiştir.

Tablo 3.3. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine İlişkin Tutumlarının Maddelere Göre Dağılımı

Maddeler		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Armoni dersi sevdiğim dersler arasındadır.	f	17	31	41	105	67
	%	6,5	11,9	15,7	40,2	25,7
2. Armoni dersi zevkli bir ders değildir.	f	80	99	38	34	10
	%	30,7	37,9	14,6	13	3,8
3. Armoni dersine hevesle gelirim.	f	17	34	62	82	66
	%	6,5	13	23,8	31,4	25,3
4. Armoni dersi dışında armoni ile ilgilenmem.	f	24	56	58	70	53
	%	9,2	21,5	22,2	26,8	20,3
5. Armoni dersi önemli bir derstir.	f	16	17	18	89	121
	%	6,1	6,5	6,9	34,1	46,4
6. Armoni dersi ilgimi çeken bir ders değildir.	f	13	41	51	70	86
	%	5	15,7	19,5	26,8	33
7. Armoni dersi olmaksızın tamamlanacak bir müzik eğitiminin yetersiz olacağını düşünüyorum.	f	16	25	29	80	111
	%	6,1	9,6	11,1	30,7	42,5
8. Seçim hakkım olsaydı armoni dersini almak istemezdim.	f	18	30	43	75	95
	%	6,9	11,5	16,5	28,7	36,4
9. Armoni dersini sabırsızlıkla beklerim.	f	19	55	90	62	35
	%	7,3	21,1	34,5	23,8	13,4
10. Armoni dersinde zamanımın boşa geçtiğini düşünürüm.	f	117	81	27	24	12
	%	44,8	31	10,3	9,2	4,6
11. Armoni derslerinde verilen her ödevi zevkle yaparım.	f	18	36	81	75	51
	%	6,9	13,8	31	28,7	19,5
12. Armoni çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissedirim.	f	61	76	41	61	22
	%	23,4	29,1	15,7	23,4	8,4
13. Armoni dersinde daha çok şey öğrenmek için çabalarım.	f	12	26	44	109	70
	%	4,6	10	16,9	41,8	26,8
14. Armoni dersini sadece geçer not almak için önemserim.	f	77	90	43	42	9
	%	29,5	34,5	16,5	16,1	3,4
15. Armoni dersinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünüyorum.	f	13	18	24	100	106
	%	5	6,9	9,2	38,3	40,6
16. Mezun olduktan sonra armoni dersi ile ilgili hiçbir şey duymak istemem.	f	99	81	45	21	15
	%	37,9	31	17,2	8	5,7
17. Armoni dersinde islenen konular hakkında konuşmaktan zevk alırım.	f	14	27	61	90	69
	%	5,4	10,3	23,4	34,5	26,4
18. Armoni dersinde öğrendiklerimi pratikte beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	f	84	79	57	32	9
	%	32,2	30,3	21,8	12,3	3,4
19. Armoni dersinin müzikal gelişimim için gerekli bir ders olmadığını düşünüyorum.	f	122	86	24	19	10
	%	46,7	33	9,2	7,3	3,8
20. Armoni dersi müzik alanında kendime olan güvenimi artırır.	f	10	21	36	107	87
	%	3,8	8	13,8	41	33,3
21. Armoni dersine sınav zamanlarında bile isteyerek çalışmam.	f	94	75	46	34	12
	%	36	28,7	17,6	13	4,6

Tablo 3.3’de öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumlarının maddelere göre frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir. Buna göre olumlu maddeler arasında “kesinlikle katılıyorum” cevabının en çok verildiği ilk 3 madde % 46,4 ile “Armoni dersi önemli bir derstir” maddesi, %42,5 ile “Armoni dersi olmaksızın tamamlanacak bir müzik eğitiminin yetersiz olacağını düşünüyorum” maddesi ve %40,6 ile “Armoni dersinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünüyorum” maddesidir. Olumsuz maddeler arasında ise “kesinlikle katılmıyorum” cevabının en çok verildiği ilk 3 madde % 46,7 ile “Armoni dersinin müzikal gelişimim için gerekli bir ders olmadığını düşünüyorum” maddesi, % 44,8 ile “Armoni dersinde zamanımın boşa geçtiğini düşünürüm” maddesi ve % 37,9 ile “Mezun olduktan sonra armoni dersi ile ilgili hiçbir şey duymak istemem” maddesidir. Bu verilere göre, armoni dersinin müzik eğitiminde önemli bir ders olarak görüldüğü ve armoni dersinde edinilen bilgilerin diğer derslerdeki başarıya da olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın birinci alt problemi olan öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.4’de bununla ilgili Mann Whitney U-Testi analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3.4. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U-Testi Verileri

Cinsiyet	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Kadın	156	125,31	19548,50	7302,500	,138
Erkek	105	139,45	14642,50		

Tablo 3.4 incelendiğinde öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir ($p > 0,05$).

3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın ikinci alt problemi olan öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları, yaş aralıklarına göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.5’de bununla ilgili Kruskal Wallis H-Testi analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3.5. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının yaş aralıklarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri

Yaş aralığı	n	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
18-22	158	131,81	4	3,465	,483
23-27	87	134,16			
28-32	12	104,17			
33-37	1	190,50			
38 ve üzeri	3	84,17			

Tablo 3.5 incelendiğinde öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları ile yaş aralıkları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir ($p > 0,05$).

3.3. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları, mezun oldukları ortaöğretim kurumuna göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.6.’de bununla ilgili Mann Whitney U-Testi analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3.6. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının mezun oldukları ortaöğretim kurumuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U-Testi Verileri

Mezun olduğu lise	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
AGSL	182	134,09	24403,50	6627,500	,316
Diğer Lise	79	123,89	9787,50		

Tablo 3.6 incelendiğinde öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları ile mezun oldukları ortaöğretim kurumu arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir ($p > 0,05$).

3.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları, eğitim almakta oldukları üniversitelere göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.7’de bununla ilgili Kruskal Wallis H-Testi analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3.7. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının eğitim almakta oldukları üniversitelere göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri

Üniversite	n	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	30	129,83	5	11,310	,046
Atatürk Üniversitesi	50	101,69			
Gazi Üniversitesi	42	137,77			
Marmara Üniversitesi	65	133,97			
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	44	138,19			
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	30	154,55			

Tablo 3.7 incelendiğinde öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları ile eğitim almakta oldukları üniversiteler arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir ($p < 0,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde en düşük değer Ataturk Üniversitesi ve en yüksek değer ise Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde olduğu görülmektedir. Diğer üniversitelerin sıra ortalamaları ise birbirine yakın değerdedir.

3.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın beşinci alt problemi olan öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları, bireysel çalgılarına göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.8’de bununla ilgili Kruskal Wallis H-Testi analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3.8. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının bireysel çalgılarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri

Çalgı	n	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Piyano	15	149,30	8	13,212	,105
Gitar	26	119,65			
Bağlama	33	106,17			
Flüt	32	117,97			
Şan	34	117,24			
Keman	48	139,84			
Viyola	22	151,00			
Viyolonsel	19	163,68			
Diğer	32	138,48			

Tablo 3.8. incelendiğinde öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları ile bireysel çalgıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir ($p>0,05$).

3.6. ALTINCI ALT PROBLEME AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın altıncı alt problemi olan öğrencilerin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları, dinledikleri müzik türlerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 3.9’da bununla ilgili Kruskal Wallis H-Testi analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3.9. Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersine ilişkin tutumlarının dinledikleri müzik türüne göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kruskal Wallis H-Testi verileri

Müzik Türü	n	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
Arabesk	8	114,25	5	3,625	,604
THM	71	125,50			
Klasik	59	140,87			
TSM	23	112,48			
Pop	53	131,34			
Diğer	47	138,45			

Tablo 3.9 incelendiğinde öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumları ile dinledikleri müzik türü arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir ($p>0,05$).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın ana problem ve alt problemlerine ilişkin sonuçlar verilmiştir.

4.1.1. Öğrencilerin Tutumlarına İlişkin Sonuçlar

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan lisans 3. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulanan “Armoni-Kontrpuan Eşlik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ile Öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin tutumlarının “Katılıyorum” düzeyinde “olumlu” olduğu sonucuna varılmıştır.

4.1.2. Öğrenci Tutumlarının Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öğrenci tutumlarının, öğrencilerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması sonucunda; öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.3. Öğrenci Tutumlarının Yaş Aralıklarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öğrenci tutumlarının yaş aralıklarına göre karşılaştırılması sonucunda öğrencilerin; Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.4. Öğrenci Tutumlarının Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumuna Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öğrenci tutumlarının mezun oldukları ortaöğretim kurumuna göre karşılaştırılması sonucunda öğrencilerin; Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.5. Öğrenci Tutumlarının Eğitim Almakta Oldukları Üniversitelere Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öğrenci tutumlarının eğitim almakta oldukları üniversitelere göre karşılaştırılması sonucunda öğrencilerin; Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin tutumlarının diğer üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin tutumlarına oranla daha yüksek olduğu; Atatürk Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin tutumlarının diğer üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin tutumlarına oranla daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.6. Öğrenci Tutumlarının Bireysel Çalgılarına Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öğrenci tutumlarının bireysel çalgılarına göre karşılaştırılması sonucunda öğrencilerin; Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.7. Öğrenci Tutumlarının Dinledikleri Müzik Türüne Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Sonuçlar

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öğrenci tutumlarının dinledikleri müzik türüne göre karşılaştırılması sonucunda öğrencilerin; Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilebilir.

- Yapılacak olan yeni araştırmalarda, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin “Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersine ilişkin öz-yeterlik algılarını” belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Yapılmış olan bu araştırmada; öğrencilere, Armoni-Kontrpuan-Eşlik derslerini aldıktan sonra tutum ölçeği uygulanmıştır. Fakat yapılacak yeni çalışmalarda, öğrencilerin Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersini almadan önce ve aldıktan sonraki tutum düzeyleri tespit edilerek tutumlar arasında farklılık oluşup oluşmadığı incelenebilir.
- Öğrencilerin olumlu veya olumsuz tutuma sahip olmalarının, onların dersteki başarılarına da yansıtılabileceği görüşü ile bu alanda ders veren müzik eğitimcilerinin öğrenci tutumlarını dikkate alarak bir eğitim ortamı oluşturmaları (farklı öğretim yöntemlerine yer verme, öğrencinin aktif olmasını sağlama gibi) önerilebilir.
- Mesleki müzik eğitimi veren diğer kurumlarda da Armoni-Kontrpuan-Eşlik ders içeriğine denk derslerin belirlenmesi ve bu dersleri alan öğrencilerin derse yönelik tutumları incelenerek bu çalışmadan elde edilen veriler ile karşılaştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acim, S. ve Sağer, T. (2014). *Müzik Öğrencileri İçin Temel Armoni Bilgileri*. 2. Basım, Ankara: Gece Kitaplığı.
- Aktüze, İ. (2010). *Müziği Anlamak Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*. İstanbul: Pan Yayınları.
- Arıkan, R. (2017). *Araştırma Yöntem ve Teknikleri* (3. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aslan, A. (2006). "Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya İlişkin Tutum Ölçeği" *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: III, Sayı: II, 24-33.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (19. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Cangal, N. (2012). *Armoni*. Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Çelebioğlu, E. (2013). *Armoni*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Dupre, M. (2004). *Course De Contrpoint- Kontrpuan*. İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.
- Duruoğlu, H. (2014). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi Dersine İlişkin Tutumları İle Akademik Ve Çalgı Başarı Algı Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Döğer, D. (2016). *Keman Eğitiminde Mikro Öğretim Yöntemine Dayalı Uygulamaların Öğrenci Performansına ve Tutumuna Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Elhankızı, A. (2012). *Armoni- Klasik Batı Sistemine Rus Ekolü Yaklaşımları*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Gay, L.R. ve Airasian, P. (2000). *Educational Research*. New Jersey: Upper Saddle River,.

- Görücü, A. Ö. (2014). *Koro Eğitimi ve Nefes Egzersizleri Tutum Ölçeği Geliştirilmesi ve Öğrencilerin Tutumlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutum Algı İletişim* (6. Basım). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar* (10. Basım). İstanbul: Evrim Basım ve Dağıtım.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kopar, S. V. (2016) *Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Müzik Derslerindeki Türk Müziği Konularına İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Michels, U. ve Vogel, G. (2015). *Müzik Atlası*. İstanbul: Alfa Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Mimaroglu, İ. (1999). *Müzik Tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Özdoğan, S. (2014). *Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Öğretim Elemanlarının Bilgisayar Destekli Müzik Öğretimine Yönelik Tutumları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztuna, M. (2000). *Türk Musikisi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Öztürk, D. (2014). *Viyolonsel Öğretiminde Öz Değerlendirme Uygulamalarının Performansa ve Tutuma Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sağır, T. ve Çakır, S., (2013). “Müzik Öğretmenliği Programı Armoni Eğitiminde Başlangıç Kaynaklarının Analizi ve Değerlendirilmesi” *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, Güzel Sanatlar*, Vol..2, No. 1, 23-48.
- Sağlam, A. (2001). *Türk Müziğinde Çok Seslilik Uygulamaları ve İlerici Armonisi*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Say, A. (2005a). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Say, A. (2005b). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2006). *Müziğin Kitabı* (3. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sözer, V. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Şen, Y. (2011). *Müzik Öğretmenliği Öğrencilerinin “Geleneksel Türk Müziği Dersleri”ne İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tan, H. (2016). *Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Niğde: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi* (5. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tekindal, S. (2015). *Duyuşsal Özelliklerin Ölçülmesi İçin Araç Oluşturma* (3. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1983). *Türkiye’de Cumhuriyet Döneminde Müzik Eğitimi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Uçan, A. (2005a). *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi* (3. Basım). Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları
- Uçan, A. (2005b). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları

İnternet Kaynakları

Büyük Türkçe Sözlük, Erişim Tarihi: 01.05.2017,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a4f9ed899dab2.34305820

Armoni-Kontrpuan-Eşlik Ders programı, Erişim Tarihi: 17.08.2017,
<http://eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx>

EKLER**EK 1. YÖNERGE-KİŞİSEL BİLGİ FORMU ARMONİ DERSLERİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ**

Değerli katılımcılar,

Bu ölçek, müzik bölümü öğrencilerinin Armoni Dersine ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Elde edilen bilgiler, yalnızca bu çalışma için kullanılacaktır. Ölçekte 21 madde bulunmaktadır. Her bir maddeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra ilgili alana X işareti koyarak doldurunuz. Vermiş olduğunuz içten, doğru cevaplar ve cevapsız bırakmamakta gösterdiğiniz özen, araştırma açısından çok önemlidir. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Cumhur CENGİZ

Kişisel Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz:

Kız () Erkek ()

2. Yaşınız: ()

3. Mezun olduğunuz lise türü:

Güzel Sanatlar Lisesi ()

Diğer ()

4. Bireysel çalgınız: ()

5. Dinlemeyi tercih ettiğiniz müzik türleri arasından en çok tercih ettiğiniz üç tanesini önem sırasına göre sıralayınız. (Kutucukların içerisine 1, 2, 3 şeklinde belirtiniz)

Arabesk Müzik () Türk Halk Müziği () Klasik Müzik ()

Türk Sanat Müziği () Pop Müzik () Diğer ()

ARMONİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Armoni dersi sevdiğim dersler arasındadır.					
2.	Armoni dersi zevkli bir ders değildir.					
3.	Armoni dersine hevesle gelirim.					
4.	Armoni dersi dışında armoni ile ilgilenmem.					
5.	Armoni dersi önemli bir derstir.					
6.	Armoni dersi ilgimi çeken bir ders değildir.					
7.	Armoni dersi olmaksızın tamamlanacak bir müzik eğitiminin yetersiz olacağını düşünüyorum.					
8.	Seçim hakkım olsaydı armoni dersini almak istemezdim.					
9.	Armoni dersini sabırsızlıkla beklerim.					
10.	Armoni dersinde zamanımın boşa geçtiğini düşünürüm.					
11.	Armoni derslerinde verilen her ödevi zevkle yaparım.					
12.	Armoni çalışmaya başladığımda kendimi gergin hissederim.					
13.	Armoni dersinde daha çok şey öğrenmek için çabalarım.					
14.	Armoni dersini sadece geçer not almak için önemserim.					
15.	Armoni dersinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünüyorum.					
16.	Mezun olduktan sonra armoni dersi ile ilgili hiçbir şey duymak istemem.					
17.	Armoni dersinde işlenen konular hakkında konuşmaktan zevk alırım.					
18.	Armoni dersinde öğrendiklerimi pratikte beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.					
19.	Armoni dersinin müzikal gelişimim için gerekli bir ders olmadığını düşünüyorum.					
20.	Armoni dersi müzik alanında kendime olan güvenimi artırır.					
21.	Armoni dersine sınav zamanlarında bile isteyerek çalışmam.					

EK 2. ÖLÇEK UYGULAMASI İÇİN ÜNİVERSİTELERE AİT RESMİ İZİN YAZILARI

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 10829923-030.99-E.15245
Konu : Anket Uygulaması Hk

16/06/2017

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı) ✓
ERZURUM

Üniversiteniz Güzel Sanatlar Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi CUMHUR CENGİZ'in anket uygulaması ile ilgili olarak Üniversitemizde uygulama yapma talebine ilişkin 02.06.2017 tarih ve E.1700159426 sayılı yazınız incelenmiş olup, Rektörlüğümüzce uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Selçuk URAL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : Yazı Örneği (1 Sayfa)

Kafkas Üniversitesi Rektörlüğü Turan Çelik Caddesi Merkez/KARS
Telefon: (474) 225 11 50 Faks: (474) 225 11 61 E-Posta: info@kafkas.edu.tr
www.kafkas.edu.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin: Hanife BAKIR
Tel: E-Posta:

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof. Dr. Selçuk URAL tarafından 16.06.2017 tarihinde e-İmzalanmıştır.
Veri izini için: <https://194.77.41.38/E-Imza/Default.aspx?linkinden=22F67B63XD> kodunu ile doğrulanabilmektedir.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 29202147-302.08.01-E.1700163733
Konu : Anket İzni

08.06.2017

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 02.06.2017 tarihli ve 88179374-302.08.01-E.1700159443 sayılı belge.

Üniversitemiz Güzel Sanatlar Enstitüsü Yüksek Lisans Programı öğrencisi Cumhur CENGİZ'in Yrd.Doç.Dr.Emrah LEHİMLER danışmanlığında "Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Armoni Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışmasının anket uygulamasının Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında uygulanması Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof.Dr. Kemal DOYMUŞ
Dekan V.

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 16110545-300-1700185066
Konu : Cumhuriyet CENGİZ'in Anket Araştırma İzni

15.06.2017

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Üniversite Mahallesi, 25030
Yakutiye/ERZURUM

İlgi : 02.06.2017 tarihli 1700159426 sayılı yazınız.

Üniversitesiniz Güzel Sanatlar Enstitüsü Yüksek Lisans Programı öğrencisi Cumhuriyet CENGİZ'in Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER danışmanlığında "Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Armoni Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışmasının anket uygulamasını Üniversitemize bağlı Atatürk Eğitim Fakültesinde yapmasının uygun olduğu ile ilgili yazı sureti ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN
Rektör Adına
Rektör Yardımcısı

EK:
EK-1 Yazı Sureti
EK-2 Bölüm Başkanlığı Yazısı

Güvenli elektronik imza: aslı ile aynıdır.	
Tarih:	15/06/2017
İmza:	Murat SAHİN
Adı Soyadı:	Memur
Ünvanı:	

Marmara Üniversitesi Göztepe Yerleşkesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
34722 Kadıköy - İSTANBUL
Telefon: 0216 414 05 43 Faks: 0216 349 56 45
e-posta: yenikayit@marmara.edu.tr http://oidb.marmara.edu.tr
Kısayolu: marmarauniversitesi/oidb1.kap.tr

Ayrıntılı bilgi için:
Fuat ERDEM
Memur (S)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince Recep BOZLAĞAN tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://ebys.marmara.edu.tr/QR/F1BF0B866E2A4067>

T.C.
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

E-İmza

Sayı : 69972237-302.08.01-E.1073
Konu : Cumhuriyet CENGİZ'in Anket İzni

15/06/2017

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)
ERZURUM

İlgi : a)02.06.2017 tarihli ve 88179374-302.08.01-E.1700159426 sayılı yazımız.
b)Eğitim Fakültesi Dekanlığının 14.06.2017 tarihli ve 46810852-302.08.01-1347 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Güzel Sanatlar Enstitüsü yüksek lisans programı öğrencisi Cumhuriyet CENGİZ'in "Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Armoni Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında anket uygulama isteğinin uygun görüldüğüne dair Eğitim Fakültesi Dekanlığının ilgi b)'de kayıtlı yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğine arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa BAYRAK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:
1- İlgi b yazı (1 sayfa)

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR.

16.06.2017

TÜLİN KÜÇÜKKAHRAMAN
Mühür

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof.Dr. Mustafa BAYRAK tarafından 15.06.2017 tarihinde e-imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu:http://www.ohm.edu.tr/uzens/iletisim/asp3/%_nde=43111751X7

Evrak Tarih ve Sayısı: 12/06/2017-E.9643

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : 75548883-044-E.9643
Konu : Anket Çalışması (Cumhur
CENGİZ)

12/06/2017

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 02.06.2017 tarih ve 1700159426 sayılı yazınız.

İlgi yazı gereği, Üniversitemiz Güzel Sanatlar Enstitüsü Yüksek Lisans Programı öğrencisi Cumhur CENGİZ'in Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER danışmanlığında yürüttüğü "**Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğretmenlerinin Armoni Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**" konulu yüksek lisans tez kapsamında anket yapma talebi, anketin ilgili tarafından yapılması koşuluyla Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığının olumlu görüşleri doğrultusunda uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Murat DEMİREL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Anket Çalışması (1 sayfa)

Evrak Doğrulamak İçin : <http://ebelgedogrulama.yyu.edu.tr/en/Vision-Dogrulama/BelgeDogrulama.aspx?V=BE6P3ELRZ>

Adres: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü Zeve Kampüsü 65080 Tuşba / Van

Ayrıntılı bilgi için imzabot: Nesip TEKİN

Telefon: +90 432 2251701-04 / +90 4445065 Faks: +90 432 4865413

Unvanı: Memur

e-Posta: rektorluk@yyu.edu.tr Elektronik Ağ: <http://www.yyu.edu.tr>

Dahili No: 2021

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Cumhur CENGİZ
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzurum / 29.10.1980
Eğitim Durumu	
Lisans	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü (2009)
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
İş Deneyimi	
Projeler	Viyolonselde Geleneksel Türk Müziği İcra Üsluplarının İncelenmesi (PRJ2015/423 nolu BAP Projesi- Araştırmacı)
	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü – Ders Ücretli Öğretim Elemanı (2015-)
	Emrah LEHİMLER, Cumhur CENGİZ (2016) “Türkiye’de Müzik Yayıncılığı” 1. Erzurum Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Sözlü Bildiri
İletişim	
e-posta adresi	cumhurengiz25@gmail.com